

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriön pyydettyä yhdistyksemme lausunto säätiölainsäädännön kehittämistä koskevasta arviomuistiosta OM 11/41/2010, esitämme kunnioittavasti seuraavaa:

1. Yleistä

Säätiöillä on jo nykyisellään merkittävä yhteiskunnallinen asema ja on todennäköistä, että säätiöiden merkitys esimerkiksi julkisten palveluiden tuottamisessa voi lähitulevaisuudessa kasvaa. Säätiöt ovat hyvin heterogeeninen joukko, mikä osaltaan on ollut seurausta säätiölain suppeudesta ja siitä, että säätiölain ulkopuolelle on alunperinkin jätetty sääntelemättä iso joukko epäitsenäisiä säätiöitä.

Säätiölaki on epäilemättä vanhentunut. Toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi eikä säätiölainsäädäntöön ole tehty merkittäviä muutoksia. Säätiölainsäädäntöä kehitettäessä tulee kuitenkin ottaa huomioon myös nykyiset säätiöt ja niiden soveltuminen mahdollisesti uudistettavaan säätiölainsäädäntöön nähden.

Pidämme oikeusministeriön arviomuistiota hyvänä ja analyyttisena lähtökohtana arvioida säätiölainsäädännön kehittämistarpeita.

2. Osittaisuudistus vai kokonaisuudistus

Ottaen huomioon nykyisen säätiölainsäädännön suppeuden ja muutokset toimintaympäristössä sekä säätiöiden lukumäärän että tehtävien mahdollinen kasvu tulevaisuudessa, niin pitäisimme säätiölainsäädännön kokonaisuudistusta mielekkäänä lähtökohtana.

Eläkesäätiöitä koskee oma erillislakinsa ja eläkesäätiöt toimivat osana työeläkejärjestelmää, jota pääosin normittaa yhtenäinen lainsäädäntö, joten eläkesäätiöt on perusteltua jättää pois säätiölainsäädännön uudistamisesta.

3. Suhde verolainsäädäntöön

Julkisuudessa on käyty keskustelua yleishyödyllisten yhteisöjen verotuksesta ja siitä, että yleishyödyllisten yhteisöjen määrittely vaatisi entistä tarkempaa määrittelyä. Säätiölainsäädännön kehittämisellä on yhteytensä verolainsäädäntöön. Tämä on seurasta verotuksen toimintaa ohjaavasta vaikutuksesta.

Pitäisimme kuitenkin selkeänä, että vero-oikeudelliset kysymykset rajattaisiin ulos säätiölainsäädännön kehittämisestä. Vero-oikeus muodostaa oman oikeudenalansa ja vero-oikeudellisten kysymysten selkeyttäminen onnistuu nopeammin erottamalla tätä koskevat kysymykset erilliseen lainsäädännön kehityshankkeeseen.

4. Jatkuvarahoitteisten säätiöiden asema

Jatkuvarahoitteisten säätiöiden toimintaan on mahdollisuus kiinnittää enemmän huomiota säätiölainsäädännön kokonaisuudistuksessa. Pitäisimme tätä mielekkäänä lähtökohtana ottaen huomioon mahdollisuudet jatkuvarahoitteisten säätiöiden lukumäärän ja toiminnan alueen kasvuun tulevaisuudessa.

5. Epäitsenäiset säätiöt

Mielestämme säätiölainsäädännön ulottaminen koskemaan myös epäitsenäisiä säätiöitä ei ole perusteltua.

6. Pakottavat – tahdonvaltaiset säännökset

Säätiölainsäädännön kehittämisessä tulee ottaa huomioon nykyinen moderni yhtiölainsäädäntö. Siten pidämme perusteltuna tahdonvaltaisten ja joustavien säännösten lisäämistä uudistettavaa säätiölakiin. Pakottavaa lainsäädäntöä tulee käyttää silloin kun se on perusteltua, esim: säätäjän tahdon varmistaminen ja velkojainsuoja.

7. Säätiön hallinto

Säätiölainsäädäntö kaipaa tarkennuksia myös hyvää hallintoa koskevilta osilta.

8. Julkinen valvonta

Patentti- ja rekisterihallituksella on rajalliset resurssit valvonnan suorittamiseen. Valvonnan kehittämisessä mallina voitaisiin käyttää

Finanssivalvonnasta annettua lakia. Voisi myös olla perusteltua harkita, tulisiko säätiöiden valvonta siirtää kokonaan Finanssivalvonnalle.

Helsingissä syyskuun 17 päivänä 2010

Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry

Ismo Heinström
Lakimies